
GLAVA 13

Reforma obrazovnog programa Špeditorsko- agencijski i carinski tehničar

Proces reforme obrazovnog programa Špeditersko-agencijski i carinski tehničar otpočeo je u septembru 2018. godine, reforma je usklađena sa metodologijom Centra za stručno obrazovanje.

Po pomenutoj metodologiji, obrazovni program mora biti zasnovan na najmanje dva standarda zanimanja, tako su za ovu oblast usvojena tri standarda zanimanja: špediterski tehničar, carinski tehničar i tehničar za organizaciju transporta. U izradi standarda zanimanja učestvovali su predstavnici Uprave carina Crne Gore, špediterskih i transportnih organizacija iz Crne Gore i nastavnici.

Nakon izrade standarda zanimanja, pristupilo se izradi Standarda stručnih kvalifikacija. Standard stručnih kvalifikacija je dokument koji nastaje metodološkim prevođenjem ključnih poslova iz standarda zanimanja u ishode učenja.

Pristupilo se i izradi Standarda kvalifikacije nivoa obrazovanja za tehničara za špediciju, carinu i organizaciju transporta. Ovaj standard sadrži opšte informacije o kvalifikaciji, strukturu kvalifikacije, ostale informacije o kvalifikaciji i referentne podatke.

Po završetku izrade gore pomenutog dokumenta, pristupilo se izradi obrazovnog programa Tehničar za špediciju, carinu i organizaciju transporta. Obrazovni program sadrži opšti dio i posebni dio u kojem su opisani ishodi, kriterijumi, broj časova, kompetencije, literatura i drugo za svaki pojedinačni modul i izborni modul. Obrazovni program sadrži i podatke o stručnom ispitu, načinu izvođenja i prilagođavanja i referentne podatke, a usvojeni su na sjednici Nacionalnog savjeta za obrazovanje koja je održana u junu 2019. godine.

U izradi su, pored nastavnika naše Škole, Srednje stručne škole iz Bara, Srednje stručne škole *Vukadin Vukadinović* iz Berana, Srednje stručne škole *Ivan Uskoković* iz Podgorice i srednjih stručnih škola iz Rožaja i Cetinja, učestvovali predstavnici privrede, profesori sa fakulteta i Zavoda za školstvo.

Koordinator za izradu dokumenata ispred Centra za stručno obrazovanje bio je naš profesor Miloš Trivić.

U nastavku su nastavni planovi sa ishodom učenja kao i imena članova radnih grupa koji su radili na reformi.

13.1 Ishodi učenja

Po završetku obrazovnog programa, učenik će biti sposoban da:

- Analizira radni zadatak u cilju pripreme za njegovu realizaciju
- Planira i organizuje sopstveni rad za realizaciju radnog zadatka
- Vršiti prijem dokumentacije i robe za uvozni/izvozni postupak
- Obradi primljenu dokumentaciju za uvozni/izvozni postupak
- Obradi jedinstvenu carinsku ispravu u uvoznom/izvoznom postupku
- Kontrolira jedinstvenu carinsku ispravu dobijenu od nadležnog carinskog organa
- Sprovede mjere carinskog nadzora u putničkom i robnom transportu
- Sprovede carinsku kontrolu putnika, prevoznih sredstava, robe i sredstava plaćanja u međunarodnom saobraćaju
- Sprovede postupke sa akciznom robom
- Unese i obradi podatke o robi u carinski informacijski sistem i druge operativne sisteme
- Vršiti naplatu i kontrolu prihoda carinske službe
- Izradi ponudu za uslugu prevoza robe i daje nalog vozaču
- Organizuje transport robe i poslove prilikom dolaska robe na određeno mjesto
- Organizuje osiguranje robe koja se prevozi i prevoznog sredstva kod osiguravajućeg društva
- Posreduje prilikom prevoza robe
- Analizira tržište i promovira špediterske i transportne usluge
- Ispuni radnu dokumentaciju i vodi evidenciju u odgovarajućoj formi
- Osigura kvalitet rada, u skladu sa propisima iz oblasti špedicije, carine i transporta
- Komunicira sa nadređenima, saradnicima i strankama, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Koristi informacione i telekomunikacione tehnologije u radu
- Primjenjuje postupke i mjere zaštite na radu, zdravlja i radne i životne sredine, u skladu sa propisima

13.2 Ishodi za dostizanje ključnih kompetencija

Po završetku obrazovnog programa, učenik će biti sposoban da:

- Komunicira na maternjem jeziku, primjenom pravilnog i stvaralačkog usmenog i pisanog izražavanja, tumačenjem koncepata, stavova i činjenica, kao i upotrebom jezika u obrazovanju, radu, slobodnom vremenu i svakodnevnom životu
- Komunicira na stranom jeziku, primjenom pravilnog i stvaralačkog usmenog i pisanog izražavanja, kao i upotrebom jezika u obrazovanju, radu, slobodnom vremenu i svakodnevnom životu
- Koristi matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodnim naukama, primjenjujući matematički način razmišljanja u rješavanju problema u različitim svakodnevnim situacijama, kao i znanja i metodologije kojima se objašnjava svijet prirode radi postavljanja pitanja i zaključivanja na temelju činjenica
- Koristi informaciono-komunikacione tehnologije za rad u ličnom i društvenom životu, za pronalaženje, procjenu, čuvanje, stvaranje, prikazivanje i razmjenu informacija, kao i za razvijanje saradničkih mreža putem interneta
- Organizuje cjeloživotno vlastito učenje uključujući efikasno upravljanje vremenom i informacijama kako u samostalnom učenju tako i pri učenju u grupi
- Učestvuje u društvenom životu i radu, posebno u društvima koja se sve više mijenjaju, u cilju rješavanja konflikata ukoliko je to potrebno, na efikasan i konstruktivan način, na osnovu razvijenih međuljudskih i međukulturalnih sposobnosti
- Pretvori ideje u djelo, uključujući stvaralaštvo, inovativnost, spremnost na preuzimanje rizika, iskorišćavanje prilika, promovisanje dobrog upravljanja, sposobnost planiranja i vođenja projekata radi ostvarivanja ciljeva, kao i vođenje svakodnevnog, profesionalnog i društvenog života sa razvijenom svijesću o etičkim vrijednostima
- Uoči važnost stvaralačkog izražavanja ideja, iskustava i emocija u nizu umjetnosti i medija uključujući muzičku, scensku, književnu i vizuelnu umjetnost, kao i značaj o lokalnoj, nacionalnoj i evropskoj baštini i njihovom mjestu u svijetu

13.3 Radna grupa za izradu obrazovnog programa:

1. Prof. dr Mimo Drašković, doktor ekonomskih nauka, vanredni profesor, Pomorski fakultet Kotor, Univerzitet Crne Gore
2. Mr Mauro Petranović, magistar menadžmenta u pomorstvu, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bar
3. Dragica Zejak, specijalista menadžmenta u finansijskom poslovanju, nastavnik, JU Srednja stručna škola Bar
4. Olivera Joksimović, diplomirani pravnik, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Vukadin Vukadinović“ Berane
5. Gordana Stijović, diplomirani pravnik, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Vukadin Vukadinović“ Berane
6. Gordana Vuksanović, specijalista menadžmenta u carini, špediciji i osiguranju, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Ivan Uskoković“ Podgorica
7. Dragana Kovačević, specijalista menadžmenta u carini, špediciji i osiguranju, nastavnik, JU Srednja stručna škola „Ivan Uskoković“ Podgorica
8. Bogdan Radović, diplomirani inženjer saobraćaja, nastavnik, JU Srednja pomorska škola Kotor
9. Slavica Rajman, specijalista menadžmenta u pomorstvu, nastavnik, JU Srednja pomorska škola Kotor
10. Tanja Nikolić, diplomirani ekonomista, nastavnik, JU Srednja pomorska škola Kotor
11. Mr Friderika Pavlović, master filolog-anglista, nastavnik, JU Srednja pomorska škola Kotor
12. Jelena Gobović, diplomirani geograf, nastavnik, JU Srednja pomorska škola Kotor
13. Erkan Kalač, diplomirani inženjer saobraćaja, nastavnik, JU Srednja stručna škola Rožaje
14. Gordana Martinović, diplomirani inženjer pomorstva, nastavnik, JU Srednja stručna škola Cetinje
15. Tamara Leković, diplomirani menadžer, vođa projekta u odjeljenju za carinsko zastupanje, a.d. Zetatrans, Podgorica
16. Marija Đurović, diplomirani menadžer, službenik u sektoru špedicije, d.o.o. Perfect trade, Podgorica

17. Branko Pavićević, diplomirani menadžer pomorstva, upravnik, PJ Carinarnica Kotor, Uprava carina Crne Gore

18. Novica Šarović, diplomirani ekonomista, JU Srednja ekonomska škola „Mirko Vešović” Podgorica

19. Dijana Kostović, diplomirani ekonomista, nastavnik, JU Srednja mješovita škola “Danilo Kiš” Budva

20. Andrijana Bogetić, profesor sociologije, nastavnik, JU Srednja stručna škola Nikšić

21. Vjera Mitrović-Radošević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje Podgorica

22. Jelena Knežević, diplomirani psiholog, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, JU Centar za stručno obrazovanje Podgorica

23. Aleksandra Bojović, diplomirani filozof, JU Srednja ekonomska škola „Mirko Vešović” Podgorica

24. Radoje Novović, diplomirani pedagog, načelnik Odsjeka za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema, Zavod za školstvo

25. Mr Zoran Lalović, magistar psihologije, savjetnik u Odsjeku za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema, Zavod za školstvo

R. BROJ	PREDMET / MODUL	BROJ ČASOVA PO OBLICIMA NASTAVE I KREDITNA VRIJEDNOST																					
		I RAZRED					II RAZRED					III RAZRED					IV RAZRED					UKUPNO	
		Σ	T	V	P	KV	Σ	T	V	P	KV	Σ	T	V	P	KV	Σ	T	V	P	KV	Σ	KV
A. OPŠTEOBRAZOVNI MODUL																							
1.	Crnogorski – srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost	108				6	108				6	108				6	99				6	423	24
2.	Matematika	108				6	108				6	108				6	99				6	423	24
3.	Engleski jezik	108				5	108				5	108				5	99				5	423	20
4.	Fizičko vaspitanje	72				2	72				2	72				2	66				2	282	8
5.	Informatika	72				4	72				4											144	8
6.	Geografija	72				4																72	4
7.	Ekologija i zaštita životne sredine	72				4																72	4
8.	Istorija						72				4											72	4
9.	Sociologija											72				4						72	4
UKUPNO: A. OPŠTEOBRAZ. MODUL		612				31	540				27	468				23	363				19	1983	100
UDIO U UKUPNOM GOD. FONDU (%)		53,1				51,7	46,9				45,0	40,6				38,3	34,4				31,7	43,9	41,7
B. STRUČNI MODULI																							
1.	Osnove prava	72	72			4																72	4
2.	Osnove saobraćaja i transporta	144	144			8																144	8
3.	Poslovna administracija i komunikacija	180	108			72	10															180	10
4.	Poznavanje robe	72	72			4																72	4
5.	Skladištenje robe						72	36			36	4										72	4
6.	Mehanizacija na terminalima						108	54			54	6										108	6
7.	Ekonomija saobraćaja						144	136			8	8										144	8
8.	Ekonomsko-saobraćajna geografija						108	90			18	6										108	6
9.	Poslovi pravnog prometa						108	54			54	6										108	6
10.	Osnove špedicije											144	72			72	8					144	8